

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRASOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se returnează.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următorile Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Loener,
Heinrich Schalek, Rudolf Mosse,
A. Oppelka Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 3. a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 210.

Brașov, Sâmbătă 26 Septembrie (8 Octombrie).

1898.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Octombrie st. v. 1898

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii foșiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

„Lămuriri“ asupra situației.

Cele ce se petrec de presen în
Viena produc cea mai mare nli-
niște în cercurile politice ungurești.
Au avut dreptate cei ce au susținut,
că în timpul din urmă situațiunea
a devenit mai nefavorabilă pentru
guvernul Banffy, decât pentru gu-
vernul austriac.

„Ungaria“, scrie organul lui Ap-
ponyi, „a ajuns prin înțelepciunea
guvernului său să fiă legată de mână
și de picioare. Trebuie să sufere im-
pertinentele, cu cari ne tractează
Lueger și soții, trebuie să aștepte cu
paciență până ce comisia austriacă
pentru pact va fi modificat și es-
valorat proiectele lui Badeni, stăt
de mult laudate de presa guverna-
mentală... Este nu numai cu pu-
tință, dăr chiar probabil, ca Ungaria
să fiă constrinsă, spre a dobândi
proiectele lui Badeni desvalorate,
să-și urce încă și cvota“...

Un alt diar opozițional, „Ma-
gyarszág“, resumă situațiunea așa:

„Pact nu este, pentru-că pactul
facut cu două feluri de stipula-
țiuni nu e pact. A stabili un pro-
visoriu opresce legea ungară; a dis-
pune de sine stătător nu putem,
fiind-că guvernul unguresc cu inten-
țiune a neglijat pregătirile. Ce va
fi dăr? Lipsa de orice regulare,
caosul, desorganizarea. Și ceea ce ur-
meză după acestea: sgraduirea cre-
ditului, nimicirea valorilor și inces-
tarea muncii. Bunul Dumnezeu scie,
cum vom pute eși atunci din această
situație!“

Interesante sunt lămuririle, ce
le dă o persoană însemnată politică
din Austria asupra situației într-o
convorbire, ce a avut-o la Viena cu
unul din amicii diarului „Budapes-
ter Tagblatt“. La întrebările, ce
i-s-au adresat politicianului austriac,
acesta a răspuns, că nici o partidă
din „Reichsrath“ n'ar primi nemo-
dificate proiectele pactului. Inșe se
poate că decă ministerul Thun se

va înțelege cu drépta devenind
un ministeriu strict parlamentar,
drépta, adecă majoritatea, va primi
pactul cu anumite modificățiuni. In-
cât pentru stânga germană, ea e
tôtă în contra pactului și va rămâné
contra lui până la sfârșit.

In ce privește modificările, ce
le pretind chiar și grupurile cele
mai apropiate de ministeriu, ele se
referă în prima liniă — dize mai
departe interviuâtul — la imposi-
tul pe bere și în a doua liniă la im-
positul pe rachiu. Cestiunea băncii
și a etalonului de aur crede, că nu
vor nase tocmai mari dificultăți.
De-altfel se vor mai cere și alte mo-
dificățiuni séu întregiri a proiectelor
asupra pactului în favorul Austriei.

Politicianul austriac crede, că
guvernul are o majoritate pentru
pact. El poate conta în momentul
decisiv pe Poloni, Cehii tineri și pe
partida populară catolică. Slavii de
sud s'au mai certat și ér s'au împă-
cat. Proprietarii mari conservativi,
Rutenii moderați și Românii buco-
vineni vor merge necondiționat (?) cu
guvernul. Etă dăr aici o majoritate
pentru pact, care va numéra vre-o
230 de voturi între 425 de membri,
ceea-ce ar correspunde unei majori-
tăți de 15—35 voturi în favoarea
proiectelor. Se mai poate încă, ca
ministeriul să câștige și pe Italiani.

In fine bărbatul de stat aus-
triac a luat în vedere și probabili-
tatea unei noué prolongiri proviso-
rie a pactului, dăr numai pe scurt
timp, până ce camera vieneză va
termina desbaterea asupra celor 22
proiecte ale pactului, pe care, ori-cât
de diligent ar lucra nu, o poate ter-
mina până la 31 Decembrie a. c.

In Austria inșe nimeni nu do-
resce provisoriu și numai de silă
l'ar vota majoritatea pentru scurt
timp.

In adevăr, scirea cea mai nouă
din Viena ne spune, că guvernul
Thun ar fi decis să propună guver-
nului unguresc o prolongire provi-
soriă a pactului pe trei luni, „din
considerațiuni tehnice“.

Cea mai importantă inșe din
lămuririle date de amintitul bărbat
de stat este, că fără o urcare a cvotei
din partea Ungariei încheierea
pactului nu va fi cu puțință în nici
o împrejurare. Pe lângă o urcare a
cvotei guvernul Thun poate avé o
majoritate de 230 voturi, dăr fără
urcarea cvotei nu va puté dobândi
nici 20 de voturi pentru pact.

Cestiunea cvotei e dăr cheia
situației și e foarte probabil, că ea
va fi și stânca, de care se vor sdrobi
planurile guvernului Banffy.

Evenimentele în Austria.

In afară de discussiunea asupra proiec-
telor pactului în camera din Viena, trei
lucruri însemnate s'au petrecut în cele trei
zile din urmă în Austria.

1) Constituindu-se comisiunea au-
striacă pentru cuctă, acésta a decis, ca nu
Sâmbătă, ci numai la începutul săptămânei
viitoare va începe desbaterile cu comisiunea

ungară. S'a făcut decă abateré dela termi-
nul fixat mai iniante între Banffy și Thun.
Acest termen era ziua de 8 Octombrie. Im-
prejurarea acésta îi supără pe Unguri, că
trebuie din nou să cedeze bunului plac al
Austriacilor.

2 Desbaterea generală în „Reichsrath“
asupra pactului poate fi considerată, ca fi
nită. Dintre 56 oratori numai vre-o 10—12
au ajuns la cuvânt. Ceilalți vor trebui să
renunțe a vorbi, deore-ce pe er deja se
anunșaseră oratorii conducători și tot er
a fost să se alégă comisiunea pentru pact

3) Al treilea eveniment al zilei este
întrarea lui Dipauli în cabinet. Dipauli este
clerical, și pe Unguri îi neliniștesce, că nu
e tocmai prietin al Maghiarilor. Tot odată
se continuă acțiunea, ca majoritatea să fiă
solidaristă în așa chip, încât guvernul să
se potă rezima pe ea în toate împrejurările.

Ungurii se tem, că contele Thun ră-
zimându-se pe acésta majoritate compactă
va cere dela Banffy un scurt provisoriu
„Egyetértés“ este informat din Viena, că
contele Thun vré să între în tractări cu
Banffy asupra noului provisoriu și că
Banffy ar fi aplicat a-i face pe voie.

E semnificativ, că numirea lui Dipauli,
ca ministru de comerciu, este primită cu
mare temere de cercurile din Budapesta,
cari véd în el, cum am dicit, un dușman ne-
împăcat al tendințelor maghiare. Dipauli a
crescut în școla lui Hohenwart, și acésta
fi neliniștesce pe Maghiari. Aceștia mai dicit
despre el, că e saturat cu principiile papale
și că pe cum în trecut, așa în viitor el va
fi consecuent principiilor lui politice.

Foile germane liberale din Viena încă
primesc cu rēcélă numirea lui Dipauli. Ba
„N. Fr. Presse“ și „N. W. Tagblatt“ dicit,
că prin retragerea lui Bärnreuther și prin
pășirea lui Dipauli în cabinet, s'a rupt și
ultima legătură între guvern și Germani.
Acum contele Thun are liberă calea de-a
duce la sfârșit pactul chiar și cu ajutorul
ș-lui 14, după cum dorece Ungurii.

In ce privește întrebarea, că partidele
din drépta fi-vor un *singur partid guver-
namental* lucrurile nu s'au lămurit încă. Co-
mitetul executiv al dreptei a însărcinat pe
patru dintre membrii lui, să statoréscă con-
dițiunile și pretensiunile, a cărc executare
o va cere dela ministrul-președinte. Con-
dițiunile acestea vor forma baza raportu-
rilor dintre guvern și majoritate; îndată-ce
se vor relecta, condițiunile, ele vor fi comul-
nicate contelui Thun, în formă de reso-
luțiuni. Numai decă contele Thun va primi
aceste condiții, drépta se va declara par-
tidă guvernamentală și va sprigini guver-
nul în toate împrejurările. Cehii vor cere,
cum se crede, *ministeriu parlamentar*, adecă
ministrii-funcționari să fiă înlocuiți cu mi-
niștrii-deputați. Slovenii încă vor pretinde
un ministru fără portofoliu din rândurile
lor. De aci apare situația cât se poté de
critică.

Thun a fost alaltăeri în audiență la
Majestatea Sa. ca să-i facă raport despre
tratările cu majoritatea, precum și a-i co-
munică, că toți membrii guvernului s'au
obligat a îndupleca pe partizanii lor, să
priméscă neschimbate proiectele pactului.

Cu toate acestea inșe sigur nu e nimic,
și probabilitatea de-a merge din crisé în
crisé e mult mai mare, decât aceea a unei
resolvări definitive a crisei, ce domnesce
ați din cauza pactului în ambe părțile
monarhiei.

Contra lărgirii dreptului electoral.

In Nr. 202 dela 29 Septembrie a. c.
ne-am fost ocupat la primul loc cu enun-
ciațiunea, ce a făcut-o ministrul de interne
Perzel în una din ședințele dietei, privitor
la dreptul electoral în Ungaria. Răspun-
dând interpelației lui Apponyi în afacerea
reformei electorale, ministrul declară, că
guvernul se ocupă cu revisuirea acestei
legi, dăr că nu se poté pronunța încă acum,
când și în ce fel o va face.

Điceam atunci, că guvernul e departe
de-a înțelege acțiunea lui în acésta privință
în felul, ca prin o nouă reformă electorală
el să trecă de un mare reformator în în-
țelesul modern și liberal al cuvântului, ci
va căuta dinpotrivă să schimbe și refor-
meze numai acele dispozițiuni ale legii,
cari nu sunt destul de favorabile elemen-
tului maghiar.

Părerea exprimată de noi se confirmă
acum și prin cele ce s'au întâmplat în adu-
narea comitatului Cianad, ținută la 3 Oc-
tomvrie n. La acea adunare s'a pus la or-
dinea zilei și propunerea protonotarului
comitatens Ludovic Návay, cam de urmă-
torul cuprins:

Dreptul electoral să se lărgéscă prin
scărirea censului, ér votarea să se facă se-
cretă. Motivele propunerii sunt, că art. de
lege XXIII din 1874 este o lege *invechită*,
care se isbesce de principiile de egalitate
și de libertate a poporului, și că pe lângă
sistemul de alegere actual, moravurile po-
porului decad cu desăvârșire. Drept aceea,
propunerea cerea introducerea sufragiului
universal, se înțelege cu restricțiuni, ca
bună-óră aceea, ca alegătorii să cunoscă
limba maghiară, voidnd a-se îngrădi pe
calea acésta contra naționalităților.

Propunerea a fost pusă spre desbatere,
inșe cu tot ascuțișul ei veninos, ascuns în cu-
vinte frumoșe și bine sunătoare, contra liberu-
lui exercițiu electoral din partea naționalită-
ților a fost respinsă de adunare. S'a primit inșe
propunerea comitetului permanent, ca aduna-
rea să trimită o adresă guvernului, în care
să-l rógă a elabora un proiect de reformă
electorală după cum crede Perzel, că e
mai bine. Ba, drept pupază pe colac, a
mai exprimat din acest incident și deplină
incredere în guvern.

Cu alte cuvinte, guvernul și-a pus
deja la cale omenii săi de prin comitate,
ca să începă o mișcare *contra lărgirii drep-
tului electoral*, și ceea-ce s'a întâmplat la
Cianad, se va întâmpla mâne poimâne și în
alt loc, căci după cum foarte corect se es-
primă o foie mai puțin șovinistă din Peșta,
stăpânirea maghiară n'are de gând a face
nimic în direcțiunea îmbunătățirii legii
electorale de ați, basată pe nisce principii
școșe din era întunecatului feudalism.

Interesant este, că unul din membrii
congregației din Cianad, deputatul kos-
sushist Iuliu Justh, ridicându-se să aperc
propunerea protonotarului Návay, dize între
alte, că „agitatorii români sunt cei mai
mari adversari ai revisuirii legii electorale,
din cauză, că bine sciu ei, că împărțirea
neproporționată de acum a cercurilor elec-
torale, nu face decât să mâne apa pe móră
lor“.

Absurditățile lui Justh inșe n'au fost
în stare a capacita pe mamelucii guverna-
mentali, cari s'au făcut și mai absurđi prin
primirea propunerii comitetului permanent.

Am relevat acestea pentru a constata,
cât de strimt este cercul în care se în-

vârtesce liberalismul unguresc, când e vorba de a-se introduce reforme, cari se atingă măcar cât de cât nivelul reformelor moderne și liberale în înțelesul adevărat al cuvântului.

Românii bucovineni în camera din Viena. În ședința dela 4 Octomvre n., înainte de ordinea zilei, prezentă deputatul român d-l Dr. George Popovici trei propuneri motivate, anume:

1) referitor la înființarea de clase paralele cu limba de propunere română la pedagogiul din Cernăuți;

2) regularea dării în arândă a moșiiilor fondului religios astfel, încât mai ales plugarii să aibă parte de ea;

3) referitor la înființarea unei curți de apel la Cernăuți.

Propunerile sunt subscrise de către toți membrii clubului român parlamentar, precum și de mulți alți deputați, cari aparțin majorității.

Pactul în camera din Viena.

— Ședința dela 5 Octomvre. —

Dr. Roser află, că pactul acesta e cât se poate de rău, el păgubesc țărâimea și classa muncitoare. Guvernul Badenii, de dragul ordonanțelor de limbă, a făcut Ungurilor toate concesionile, ăr în schimb această nu vrău se urce nici cvota. Oratorul critică mai departe proiectele pactului din toate punctele de vedere.

Schlesinger ține un discurs înflăcărat contra pactului și a guvernului; el atacă de repetate ori pe Jidanii din Ungaria și, în nex cu acesta, acuză guvernul austriac, că adoceză pe Rothschild. Jidanii cu cari dau mâna omnipotenții de dincolo și de dincoce, țise el, tind la nimicirea sentimentelor dinastice. Ministeriul austriac stă bine cu aceste existențe dubii, dovadă, că el face să fie distinși numai Oreii. Față de Jidanii interesele poporului sunt cu totul ignorate, „însă acest popor își va ridica blăstămele asupra capului vostru, și decă votați pactul, toți locuitorii Austriei vor țice: Măcar de i-ar fi luat dracul“ (pe miniștri).

Dr. Lueger susține aserțiunile lui Schlesinger și dorește, ca nu după, ci înainte de votarea pactului „să-i ducă dracul pe miniștri“. Va avé cel puțin și poporul cât de cât folos. În Austria toate guvernele și-au început activitatea cu aceea, că s'au închinat vițelului de aur. Guvernul se plăcă în primul rând înaintea Jidanilor, când lasă organizarea băncei austro-ungare la dispoziția guvernului maghiar; se închină mai departe înaintea marilor proprietari și a producătorilor, apoi înaintea „petroleur“-ilor din Galiția. Vrău se ne astupe ochii cu statistica, a cărei știință nu-i de altă trebă, decât de-a amezi poporul. Pe terenul acesta Ungurii sunt mai meșteri. Ei arată cu statistica la mână, că cu 30% cvotă plătesc prea mult, căci ar fi destul și 20%; decă le-am da acesta, ni-ar arăta ei, că-i destul și 10%; la urmă am ajunge, ca cinstiții de dincolo să nu plătescă nimic. Ca pupază pe colac ar scote socotela, și ni-ar spune, că Austria trebuie să le plătescă lor ceva.

Vorbi apoi despre valută și de cesțiunea băncei, și constată, că în toate provinciile Austria este ađi subordonată Ungariei, ăr guvernul austriac este simbriazul intereselor maghiare. Guvernele austriace au fost avizate tot-deuna de-a plăti tribut cabinetelor maghiare, tocmai ca pe timpul despre care istoria povestesc, că împărații germani erau nevoiți să plătescă tribut Maghiarilor. S'a aflat însă în urmă un împărat, care a știut să trimită și alt-ceva Maghiarilor. Nu vrău, ce-i drept, ca guvernele să urmeze exemplul acestui împărat german; doresc însă, să înceteze odată ai noștri cu plecări de spinare și cu adenzi plecaciunii înaintea Ungurilor. Ce privește dorințele partidei creștine sociale, vrem să șcim:

Ce e cu acel pact secret între Banffy și Thun? Vrem să șcim, ce este cu acel junctim? Nu stăm cu el, cum am stat cu interim-ul, despre care se țicea, că: „inte-

rim, interim, warscheinlich steckt der Teufel drinn“, séu variând, vom fi cu junctim-ul așa, că „junctim, junctim, warscheinlich steckt der Banffy drinn“, în care cas Banffy face pe demonul? Mai departe vrem să șcim, ce fel de învoeli sunt între Cehi și guvern. Și ceea-ce mai vrem este: să nu se introducă valuta de aur; banca austro-ungară să nu fie jertfită Maghiarilor, și banca acesta să-și implinescă rolul ei cu cinste. Vrem mai departe un pact vamal și comercial cinstit, în cadrele căruia Maghiarii să plătescă la cheltuelile comune cvota dréptă. Noi vom intra numai într'un pact echitabil, și în privința acesta am fi deplin satisfăcuți, decă Kaizl ar realisa măcar 5% din pretensiunile, ce le-a ridicat în opoziție.

Lueger, vorbind de atitudinea guvernului austriac țise, că acesta ținde a pune mâna pe Cehi și pe partida poporală catolică — ceea-ce îi va și succede. Acum se vede într'adevăr, că ordonanțele de limbă n'au avut alt scop, decât ca acelea să formeze arginții lui Juda, cu cari să pótă cumpăra pe Cehi pentru votarea pactului. Cehii s'au aliat cu Maghiarii pentru a umili pe Germanii și a-i înfrânge, și numesc opoziția „bestia obstrucționistă“. Dér se nu uități, că a fost un timp, când noi împreună am făcut obstrucțiune. De ce dér se fim tocmai acum „bestii obstrucționiste“.

Oratorul își exprimă apoi mirarea, că Dipauli, conducătorul partidei poporale catolice, a intrat în cabinet. El este același Dipauli, care tot-deuna a combătut ordonanțele de limbă și a făcut opoziție pactului. Face atentă partida poporală, că în numirea ei se află și cuvântul catolică, care trebuie respectat.

În fine Lueger declară, că se luptă contra Maghiarilor, fiind-că așa-i șoptesc inima. Losinca creștinilor sociali este: „Gorie Austriei“, și tocmai pentru asta nu trebuie să tolerăm, ca nisuința noastră să fie vecinic aceea, de-a împăca pe Maghiarii numai ca kossuthiștii să nu turbeze. Încheie vorbirea cu cuvintele lui Byron: „Es muss anders werden“.

„Un Sas înaintea Sașilor“.

Este știut, că la alegerea de deputat în cercul Hermanului, unde a învins candidatul guvernului, secretarul de stat Jakabffy, cu-o majoritate însemnată compusă din voturi ale Sașilor și Maghiarilor, a candidat ca Sas-național protopresbiterul evang. Francisc Obert din Brașov.

Deorece s'a făcut atăta șgomot cu acesta alegere, mai ales în foile sășesci și în cea ungurescă din loc, și fiind-că la alegerea acesta a stat față în față principiul de luptă național cu politica oportunistă a închinaciunii dinaintea celui mai tare, credem a fi de interes pentru cetitorii noștri, să le dăm în estras unele părți principale din vorbirea ce a ținut-o d-l Obert în adunările electorale dela Herman și Prejmer, cari l'au candidat pe d-sa. D-l Obert țise, prezentându-se alegătorilor, între altele:

Stau înaintea D-vóstré: un Sas înaintea Sașilor. Cum-că sunt Sas, o pot documenta cu estrasul matricular. Mi-e permis a mai spune, că de aprópe o jumătate de veac stau cu puterile mele modeste în serviciul poporului sășesc: pe terenul economic, ca și pe cel publicistic și politic, pe terenul bisericesc, ca și pe cel școlar (Așa e!)

Stau înaintea D-vóstré, pe cari îi consider ca aderenți ai programului poporal sășesc, ca un aderent al acestui program. Eu am conlucrat la programul poporal sășesc deja în anul 1872, ca convocator și ca întemeiător al „Sachsentag“ ului (conferența națională sășescă). Eu voi ține la partida poporală sășescă, ca bun Sas, întot-deuna. (Strigări de „Hoch“).

Cum aș pute acum la bătrânețe să fiu de alte sentimente, decât în tinerețe,

adecă înainte de toate de sentimente naționale sășesci (Așa e!)

...Motivul meu, când m'am pus la dispoziția D-vóstré înainte de a-se fi adus la cunoștința alegătorilor o candidatură oficială, n'a fost vr'o poftă a mea personală, ci îndată după-ce a devenit vacant acest mandat, mi-am țis:

În acest cerc electoral, în care Sașii au majoritatea, trebuie să candidez un Sas, care nu intră în partida guvernului. Decă acesta nu s'ar întembla, ar fi o greșelă politică neiertată, o rătăcire națională (Așa e!)

Noi Sașii nu atacăm, dér spre a păstra ceea-ce posedem, trebuie să fim bărbăți, constanți și neînduplecați. (Intot-deuna!)

Domnilor! Este primul cas, că devine vacant un mandat, de când deputații celorlalte trei cercuri electorale ale acestui comitat au eșit din partida guvernului, după ce comitetul sășesc districtual și o adunare electorală foarte bine cercetată, i-au fost provocat să facă acesta.

În cercul electoral devenit vacant, mi-am gândit, că trebuie să fiă candidat un Sas, care stă pe basa programului poporal sășesc și nu intră în partida guvernului. Ba ar trebui să candidez unul și atunci, când Sașii n'ar fi în majoritate, ci în minoritate. Acesta o cere onórea națională, tactica politică. (Așa e!)

...Situățiunea este așa, că trebuie să fiă întrebuințate toate puterile disponibile în serviciul întregului, în serviciul poporului nostru.

Mă înșel eu óre? Sunt sensurile mele timpote? Este slăbită puterea cugetărei mele? Este întunecat văderea mea politică? (Nu!) Și eu cutez, să deneg această întrebare, și afirm: Aerul e înăbușitor, séra séménă tot mai mult cu un cazan de vapor încălțit tot mai tare, care stă să se explodeze. De această impresiune nu mă pot libera. Și știu, că mii de ómeni stau tot sub această impresiune.

...În programul nostru poporal sășesc se țice între altele:

„Ideea de stat, în sine deplin îndreptățită, precum și necesara unitate și existență a statului, nu e permis nici-odată să servescă, ca pretext pentru eventuale ingerări, prin cari pot fi periclitate terenuri de viață îndreptățite ale poporului sășesc“.

Se pótă aștepta, după pățaniile, ce le-a avut poporul nostru în deceniile din urmă, că un deputat nesășesc, care trebuie să intre în partida guvernului, va avé înaintea ochilor acest punct al programului poporal sășesc? (Nici-odată!)

Decă dér acesta nu se pótă aștepta, trebuie să întreb mai departe: se pótă încrede unui candidat nesășesc, care trebuie să intre în partida guvernului, mandatul acestui cerc electoral, în care Sașii au majoritatea? (Strigări: Nici-odată! Nici-odată!)

Decă însă totuși s'ar întembla, atunci s'ar da o dovadă nerésturnabilă pentru aceea, că pressa, ce representă interesele maghiare, este în drept a afirma, cum a făcut-o cu ocazia serbărilor noastre pentru Honterus, că Sașilor le merge foarte bine și că acesta au s'o mulțămescă scutului, ce li-l dă Maghiarimea; că am fi învoii cu stările prezente, că ne nisuiam a-le sprijini și a-le susține, și că străinățatea este fals informată, decă se înduplecă a crede, că pe noi ne amenință maghiarisarea.

Domnilor! Ar fi o rătăcire neiertată politică și națională, de-a da un sprijin acestor afirmări ale pressei unguresc. Căci esaminând liniștit evenimentele deceniilor din urmă, trebuie să constatăm, că în această patriă a noastră au fost întot-deuna decisive numai propriile interese naționale mai apropiate ale Maghiarimei (Durere!)

În adevăr, n'ar fi bine de-a mâna apa pe móra acelora, cari lătesc minciuna colosală, că în Ungaria nu se maghiarisază, că mai ales nouă, Sașilor, nu ni-se atinge nici un pěr național, că am fi chiar copiii favorizați ai Ungariei. (Strigări ironice: O, da!)

Pe când în realitate gemem și ne svircolim sub miseria, ce a provocat-o șovinismul asupra acestei patrie, pe când le-

gile asura școlilor poporale și medii, asupra „Kisedov“-urilor, asupra venetelor preoților, asupra maghiarisării numelor localităților ne amenință de-a ne sugruma viața națională; pe când din legea asupra egalei îndreptățiri a naționalităților se mai observă numai nisece resturi amărite.

Acesta e răul, care róde neconținut la măduva țerei: poftă de domnire, care caută a-și înălța tronul pe mormântul dreptății, care a séménat în atâtea milioane de inimi nemulțumire, disgust și amărăciune.

Domnilor! În aceste împrejurări nu se pótă aștepta nici o măntuire dela compromisiuri. De vei turna într'o ólá, în care e oțet, ori-cât de mult lapte dulce, oțetul tot nu se va îndulci, dér laptele dulce se va înăcri (Așa este!)

Domnilor! vorbesc cătră o adunare de țărani, și deci aș dori să spun, ce cred eu despre țărâtime, o spun cu cuvintele lui Roscher:

„Țărâtimea este rădăcina arborelui poporului; foile și ramii corónei, ba chiar și trunchiul pot să se usuce și, decă rădăcina e sănătósă, pot crește din nou. Dér decă rădăcina se strică, atunci pier arborile întreg.“

Există doctrina, că țărânul trebuie să fiă bătut cu varga, ca să vină plecat să sărute mâna, care l'a lovit și să se róge, ca să nu fiă sbiciut cu scorpion.

Pe această doctrină se razimă cuvântul cinic: trebuie să demoralisăm pe Sași, spre a-i maghiarisa.

Eu însă țic: Țărâtimea trebuie conservată intactă, dér nu numai în posesiunea ei, ci și în simțul ei de onóre politic și național, căci fără de acest simț nu-i ajutoră nimic nici posesiunea ei în lupta pentru existența națională. Ne plângem, că în acest cerc electoral a fost înfrânt un drept. Să nisuiam de-a îndrepta lucrul. Fórté bine, dér prin ce? Póte prin aceea, că cel lovit în dreptul său va merge și se va vâera, va cersi și se va țiri ca un vierme? (Nu, nici-odată!)

Domnilor! Nu mai sunt tînăr, am esperiat mult și am cetit multe. Dér nici-odată n'am auzit, văđut séu cetit, că în modul acesta s'a recăștigat un drept călcat în picioare (Așa este!)

Cu acesta nu am voit să țic, ca să nu nisuiam a dobândi o mitigare (alinare) a nedreptății, de care ne plângem. Ori-ce Sas, care va primi mandatul vacant, va face de sigur în această direcțiune ceea-ce este posibil. A promite imposibilul, acesta se-o lăsăm altora.

Dér eu cred, că este mult mai bine, decă cel ce-și caută dreptul își va da pe față hotărîrea, că dreptul său și onórea sa politică și națională nu le consideră, ca o marfă de vânzare! (Heil! Așa e!)

Vă sfățuesc deci ceea ce a strigat Hans Kudlich Silesianul, și o țic întregului nostru popor: *Caput sus, cerbicea tare!* (Den kopf hoch, den Nacken steif) ..

SCIRILE DILEI.

— 25 Septemvre v.

Festivitate școlară în memoria împărătesei-regine Elisabeta. Ministrul de culte și instrucțiune publică, Dr. Iuliu Wlassics, a dat o ordonanță-circulară cătră toate școlile ce stau sub conducerea lui, în care țice, că începând cu anul viitor să se serbeze în școle memoria reginei Elisabeta „a acestui geniu pămêntesc al Ungariei“. „Să creșcem — țice circulara — tinerimea școlară în amintirea reginei Elisabeta. Memoria ei glorióasă nu trebuie să dispară nici din sufletele viitoarelor generațiuni; să dedicăm memoriei ei glorióse și binecuvântate diua patróniei sale Elisabeta, diua de 19 Noemvre. În această di să reînóim în viitor din an în an memoria patróniei noastre, printr'o demnă festivitate de dolin“ etc. — Festivității acesteia ar avé să-i premergă un serviciu divin funebru, la care să ia parte tinerimea școlară, după confesiunea ei, sub conducerea profesorilor, și după-aceia intruindu-se toți, ar avé să asculte vorbirea funebră ținută de unul din profesori. Ministrul a comunicat această ordonanță circulară

și autorităților superioare bisericești, rugându-le să ordone, ca în viitor în toate școlile ce stau sub autoritatea lor, să se țină în aceeași zi o asemenea festivitate de doliu, și tot-odată să dispună, ca tinerimea din școlile ce stau sub conducerea ministrului, să ia parte la acel serviciu divin funereal, ce va premerge zilei de 19 Noevmre.

Statistica universității din Budapesta. Din raportul rectorului universității din Budapesta către ministrul instrucției publice reese, că în anul școlar la această universitate au fost înscriși cu totul 4923 ascultători. Dintre aceștia 70.38% au ales cariera juridică și de științe de stat; 14% cea de medicină; 13% cea filosofică; ascultători de teologie au fost 2%. Instrucția au provădat 75 prof. ordinari, 23 extra-ordinari, 2 suplenți, 76 docenți (priviți) și 1 învățător, cu totul 177 profesori. După confesiunii au fost 42% din numărul total romano-catolic; 30% Jidani, 11% de conf. helvețiană; 9% c. augustină, 3% greco-orientală (Români și Sârbi); 2% gr. cat.; 0.41% unitari.

Incuvinișarea unei subvenții soc. „Dómnelor române” din Bucovina. Ministerul de culte și instrucțiune din Viena a incuviinișat, la propunerea guvernului țării, societății „Dómnelor Române” pentru ajutoarea internatului și pensionatului de fetițe, subvențiunea anuală de 1200 fl. din fondul religios gr. or. pentru durata de alți 3 ani, începând cu anul școlastic 1898/99. Ca condițiune s'a normat, ca locurile gratuite în aceste internate să se ocupe pe calea escrierii unui concurs.

Procese de presă la Curie. Curia r. din Budapesta a aprobat sentințele aduse în următoarele trei procese de presă: Iosef Pollacsek și Iosef Reisz, condamnat cel dintâi la doi ani, er cel de al doilea la 2 luni închisore de stat pentru agitațiune serviră prin dijarul socialist „Népszava”. — Aurel Trif, condamnat la trei luni închisore de stat și 50 fl. a amendă pe cuvânt de „agitațiune” comisă contra unei clase și naționalități în dijarul „Tribuna Poporului”. — În fine măestrul Csontos János osendit la 14 zile temniță și 20 fl. amendă, pentru-că în dijarul socialist „Nepakarat” a susținut despre fisolgăbirul din Tata, că e un jăfuitor. Cererile de nulitate ale acestor acușări au fost respinse din partea Curiei.

Favoruri pentru Ruteni. Ministrul unguresc de agricultură a numit o comisiune, care va avé să prețuască toate acele pământuri ale erariului, ce vor avé a-se da în arândă poporului ruten. Pământurile se vor arenda prin licitațiune publică pe timp de 11 ani și în condițiuni favorabile. Una din foile semi-oficiose spune, că *nici Jidani nu vor fi eschiși dela arendare.* Acesta e caracteristic, deore-ce Rutenilor li-se acordă acest favor tocmai din motivul, că sunt peste măsură storși și exploatați de Jidani. Se vede însă, că guvernul nu se îndură să nu facă parte și Jidanilor, cari ori-cum, în ce privesce „patriotismul”, nu stau cu nimic îndărătul Rutenilor.

Exposiție de pome și struguri. Mercuri dimineța s'a deschis la ministerul domeniilor în Bucuresci o expoziție de pome și de struguri, din produsele pepinierele de viță americană ale statului. Exposiția va fi deschisă până la 28 Septemvre v.; intrarea e gratuită.

Abdicarea unui Sas la deputăție. „Magyaorszag” este informat, că deputatul sas Dr. Oskar Meltzel își va depune mandatul de deputat, deore-ce a fost ales director la institutul de credit fonciar din Sibiu.

O fată Dr. în filosofie. La universitatea din Budapesta a fost promovată la gradul de Dr. în filosofie d-șora Emilia Tedeschi. Ea este prima pe acest teren. E fiica președintelui camerei industriale și comerciale din Timișóra. Diploma de doctor în științele filosofice a primit-o după zece ani de studiu.

Fond pentru ajutorarea dijarștilor maghiari. Pe lângă fondul de pensiuine al dia-

riștilor maghiari, despre care scim, că a ajuns la o sumă considerabilă, mai ales prin însemnatele donațiuni făcute de particulari, „clubul dijarștilor maghiari din Budapesta” a înființat și un fond special, numit „Fondul de ajutorare al dijarștilor”, din care vor avé să fiă ajutoarați dijarștii unguri în cas, când ar ajunge în situațiuni materiale strimtorate. Va să dică, pe când fondul de pensiuine are de scop asigurarea viitorului dijarștilor, pe atunc fondul de ajutorare e menit a asigura prezentul lor. Pentru sporirea fondului acestuia de al doilea, guvernul a permis arangiarea unei loterii până la suma de un milion corone. Loteria se va efectui prin firma „Fuchs H.” din Budapesta, cu începutul anului viitor.

Glonț și sabie. Fôia socialistă germană „Vorwärts” comunică o scire de senzație. Ministrul de interne prusian a dat un ordin-circular către poliția de stat, în care dispune, ca poliția să folosescă glonțul și sabia ori de câte-ori se întâmplă ciocniri între ea și poporațiunea iritată. În Liegnitz s'a pertractat zilele trecute procesul unui socialist, cu care ocazie s'au întâmplat ciocniri între popor și poliție. Acesteia însă nu i-a succes a pune la ordine pe turburătorii, și împrejurarea acesta a dat ansă ministrului să dea ordinul amintit, care a produs senzație în Prusia. Ordinul mai dice între altele: „Dacă se ivesce necesitatea întrebuintărei puseci, acesta să se facă, și înainte de toate să se incunjure pușcăturile orbe pe de asupra mulțimei. Poliția, întocmai ca gendarmeria, are datorința, ca în cas de demonstrațiuni și grupări gălăgiose pe strade, să nu folosescă latul, ci *tâșul sabiei*”. Toate diarele germane — afară de cele conservative — dau espresiune scandalisării lor asupra acestui ordin barbar. Ele dic, că măsurile ordinului sunt mult mai severe, decât instrucțiunile armatei cu privire la folosirea armei, și în urma lor viața cetățenilor Prusiei este mereu în pericol.

Țarul și Sultanul. Tocmai acum, când și Rusia a luat solidaritate cu Franța, Anglia și Italia în cestiunea pacificării Creței, cerând între altele retragerea trupelor turcesce din insulă, Țarul și Sultanul Abdul-Hamid își fac daruri împrumutate. Sultanul a trimis Țarului Nicolae II, pe yachtul „Sandard”, daruri foarte prețioase, er drept revanșă Țarul a trimis Sultanului o pompôsă trăsură, care se va preda deputațiunei turcesce, care va merge la Livadia. Sultanul va primi de sigur cu mare bucurie acest dar.

Milionar condamnat. Din Seghedin se anunță, că tabla regescă de acolo a judecat în procesul cunoscutului milionar Ujhelyi, care s'a folosit de martori falși pentru a face să fiă condamnat un inamic personal al său într'un proces pentru vătămăre de onóre. Ujhelyi a fost condamnat la 1 an închisore.

Referent la Curia r. din Budapesta în afacerile de presă, va fi în viitor judele de Curie *Sebestyen Mihály*, în locul lui *Schedius*, care a răposet zilele acestea.

Jertfele rășoiului. Un raport oficial apărut de curând spune, că în rășoiul ispano-american armata Americiei a constat din 274,707 ómeni, dintre cari au perit 2910 ostași și oficeri. Din numărul acesta pe câmpul de luptă au cădut numai 325, er restul a fost pustiit de bóle epidemice.

Americanii la noi. După D'Harmont, alți doi Americani ne onorează — serie „Timpul” din Bucuresci — de 2 zile cu visita lor, fiind în trecere în călătoria ce au întreprins în jurul lumii. Unul, L. Gaudaux, este oficer de artilerie, frances de origine. Celalalt, anume P. G. Attias, a făcut parte din expediția, care a explorat centrul Africeii sub comanda principelui Zamorin, între anii 1892 și 1895. Ambii exploratori, în urma unei prinsori de 100,000 de franci, au plecat din New York în ziua de 27 Ianuarie 1898 pentru a străbate pe jos lumea și a se reintórce la New-York până în cel mai târziu doi ani și jumătate, adecă până la 28 Iulie 190.

Până acum cei doi exploratori Americani au traversat pe jos totă Englitera, Spania, Franța, Belgia, Olanda, Germania, Elveția, Italia și Austro-Ungaria până la Brașov. De aci au plecat cu trenul la Petersburg, pentru a pregăti o expedițiune pedestră până la Vladivostock. Dela Petersburg s'au reintors la Brașov de unde au venit la Bucuresci. În capitala noastră vor sta câte-va zile și vor ține póte o conferință. Apoi vor merge la Petersburg, de unde vor porni tot pe jos spre a traversa Asia și a ajunge la Vladivostock, port în dreptul Japoniei. La Vladivostock curagioșii exploratori se vor imbarca spre a debarca la San-Francisco, de unde vor relua călătoria pedestră spre a străbate întreaga Americă de Nord până la New-York. Exploratorii publică un forte interesant dijar de călătorie, pentru care culeg abonamente prin toate orașele principale. În Bucuresci exploratorii au descins la hotel Boulevard.

3. Un mijloc de casă ieftin. Pentru regularea și conservarea unei mistuiri bune se recomandă cunoscutele prafuri Seidlitz ale lui Moll. Cutii originale 1 fl. bucata. Se póte căpăta zilnic prin postă de către farmacistul A. Moll, liferentul curții din Viena Tuchlauben 3. În farmaciile din provincia să se cêră preparatul lui Moll provăcut cu marca de contravenție și subscriere.

Literatură.

În editura Librăriei Socec & Comp. din Bucuresci (Calea Victoriei 21) a apărut: **Părinții și copiii în al XIX-lea secol** (I Copilărie și adolescență) de Ernest Legouve, membru al Academiei francesce, tradusă în românește de Dumitru Stăncescu. Format 8º de 234 pag. Prețul 2 lei (1 fl.) Oful, ca execuțiune tehnică, se presentă foarte bine, er ca cuprins este de cea mai mare valóre, cu deosebire pentru părinți, precum și pentru toți câți se ocupă cu educațiunea copiilor mici, mai ales a celor din familii alese, pentru cari pare a fi întocmită în special această carte. Povețele se dau în istorisiri și exemple practice, cari fac, ca lectura să fiă cu atât mai plăcută și interesantă. Traducerea e făcută într-o limbă românească plăcută și ușoră, ca toate scrierile distinsului nostru scriitor D. Stăncescu.

ULTIME SCIRI.

Viena, 6 Octomvre. Camera a votat inchiderea discusiunii asupra pactului, cu 181 contra 149 voturi. În sensul propunerii lui Jaworski, proiectele au fost trimise comisiunei pentru pact în care iau parte 48 de membri.

Budapesta, 6 Octomvre. În comisiunea financiară s'au desbătut ađi proiectele referitoare la valută și bancă. Ele au fost primite în general. Desbaterea specială mâne.

Paris, 6 Octomvre. Camerele vor fi convocate pe ziua de 25 Octom. Ședintele lor promit a fi extra-ordinar de sgomotoșe în urma evenimentelor zilei în Franca.

Varietate.

Armata lui Napoleon. Periodicul „Revue Internationale” publică o dare de sémă foarte interesantă despre așa numita „grand armée” a lui Napoleon I.

Din comunicările revistei apare, că glorioșă armată n'a constat numai din Francesi, ci și din mulți străini. La 1808, de pildă, 6067 de Germani au luptat sub comănduirea lui Napoleon, și afară de acestia o trupă de cavalerii de Vestfalieni, care număra 522 de capete. Trupele acestea au primit mai târziu întăriri numéroșe. O trupă saxonă și alta vestfalică s'au luptat în Catalonia pentru gloria Francoiei, er din 2200 Turingiani abia au rămas câte-va sute la Sierra Moreno. La Badajos un regiment de Hessen a fost nimicit total, er la Gerona óșele Vestfalienilor au acoperit câmpul de bătălie.

Napoleon își trimitea trupele alcătuite din ostași străini mai ales în Spania, fiindcă acolo captivii erau grozav de nerușinat

tractați. Guerillii, decă puneau mâna pe vre-un ofițer frances, îl spândurau; Portughesii mutilau pe ori care Frances pus în imposibilitate de a-se apăra; ei ucideau prin glonț transporturi întregi de captivi. Drept rășbunare Francoiei facură la Opporto și Taragona o baie grozavă de sânge. Bilbao arse deja înainte de a-se începe lupta, și începutul esceselor comise la asediarea Lübeck-ului se puteau prevedea deja în 1805. Elchingen de lângă Ulm a fost pustiit cu desăvârșire.

Caracteristic la armata francesă era, că de-ar fi suferit desasteu ori cât de cumplit, ea totuși se reculegea în grabă sub vulturul frances. Pe transfugi îi împușcau, și Napoleon a certat rău în 1808 pe Murat, pentru-că a grațiat pe unul din aceștia.

Dér Francoiei nu se luptau vitejesce numai în prezența lui Napoleon. Odată sub comanda colonelului Naizet 800 de Francesi au învins o guerillă de 3000. La 27 Decemvre 1811 căpitanul Neveux a atacat în Extramadura cu 300 pedestrași cavaleria englesă în număr împătrit mai mare și apărată de tunuri, și, cu totă rezistența inimică, acești 300 de Francesi au spart cadrele dușmanilor așa, încât generalul Hill îi numi „ómeni de mirat”. La Lepel în Litvania (1812) cu ocazia unei retrageri, 50 de chasseurii francesi au dat piept cu 200 cazaaci, alți 300 chasseurii au pus pe fugă 1200 călăreți ruși.

Este adevărat, că cu prilejul singuraticelor atacuri suferiau pierderi însemnate. La Poltotsk o trupă de 100 călăreți a pierdut 51 ómeni, er în 1814 la Elemes o altă divizie de călăreți a pierdut 49 de ómeni. La Lipsca dintr'un regiment de cavalerii au rămas numai 100 soldați și 9 oficeri din 22. La Eylau din 1800 soldați ai regimentului Nr. 101 n'au rămas decăt 115, er din regim. 14 au fost îngropați 44 ofițeri. Tot acest regiment a pierdut în 1814 la Craonne 70%, er dintre ofițeri 90%.

DIVERSE.

Subvențiile acordate diferitelor teatre. Dintre toate statele, cel care cheltuesce mai mult pentru teatru, e cel german. În adevăr, Germania subvenționează teatrele sale cu aprópe două milioane și jumătate lei pe an. Franca cheltuesce și ea un milion și jumătate cu teatrele sale, er Bulgaria numai zece mii. Teatrul din Copenhaga primesce anual două-sute cinc-șeci mii franci, dér deputații, înalții funcționari și ofițerii superiori cu familiile lor, au acolo intrarea gratuită.

Lipsit de respect. Lord Dubberton, un prea inchipuit membru al camerei Seniorilor în Anglia, se plimba într'o di pe o livade, când un bou, care de sigur se credea stinghirit în drepturile sale, s'aruncă furios asupra lui. Plin de spaimă, lordul încep să fugă cât putu mai tare în jurul livezii. Deja abia mai putea răsufila, când ajunse la un gard, peste care sări într'o clipită, spre a se afla de-odată în fața proprietarului bouului, un aréndaș gros și gras.

— „Ce va să dică acesta domnule?” strigă lordul. „Cum poți să lași d-ta această bestie furioasă să alerge pe aici în totă voia ei?”

— „Dér, domnule”, răspunde aréndașul, „eu cred, că bou are același drept de a alerge prin livade, ca d-ta.”

— „Scii, cine sunt eu?” strigă lordul. Aréndașul dădu din cap.

— „Sunt membrul camerei Seniorilor, lordul Dubberton!”

— „Da”, replică aréndașul ridând, „de ce nu a spus-o acesta Escelența Vóstră bouului?”

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.

Consultați cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Octomvre 1898.

Renta ung. de aur 4%	119.90
Renta de corone ung. 4%	98.10
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.40
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.80
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.60
Bonuri rurale ungare 4%	96.—
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	101.35
Renta de hartie austr.	101.15
Renta de aur austr.	120.40
Losuri din 1860.	140.50
Actii de-ale Banței austro-ungarã	900.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	380.25
Actii de-ale Banței austr. de credit.	353.—
Napoleoniori	9.53
Mãrci imperiale germane	58.87 1/2
London vista.	120.15
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.35
Note italiene.	44.05

Brassó vármegye alispánjától.

Sz. 25646—1898.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A Brassó vármegye területén levő törvényhatósági közutakon 1899, 1900, 1901, 1902, 1903 és 1904. években eszközleendő kavics-szállítás biztosítása végett, a folyó évi November hó 5-én a Brassó vármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a fent említett államépítészeti hivatalhoz czimezve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtti 10 óráig nyujtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok 5 pecséttel zártborítékán a czimezésen kívül világosan kiírandó, hogy az ajánlat a Brassó vármegye területén levő törvényhatósági közutakon eszközleendő kavics szállításra vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti 383.3—3

hivatalban átvehető ajánlati és kavics felosztási minták szerint teendők meg.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, a mindegyik ajánlattevő, ajánlatának beadásától számított négy hétig kötelezettségben marad.

A vármegye területén átvonuló törvényhatósági közutak két csoportra osztatván föl, mindegyik csoportra külön-külön ajánlat nyujtandó be, azonban az ajánlat beadható egyetlen egy csoportra is.

A törvényhatósági közutaknak csupán egyes szakaszaira tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénzek a vármegye-pénztárához történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzek a tárgyalásnál alapul szolgált kavics felosztási kimutatásban kitett mennyiség után, az ajánlott árak összegének legalább 5%-át kell kitennie.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek az ajánlata el nem fogadott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozat hozatal után legkésőbb 8 nap alatt fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadatás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a vármegyét azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen az a vármegye alispánja által elfogadott.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

Kelt Brassóban 1898-évi szeptember hó 29-én.

Dr. Jekel Fr.,
alispán.

Cursul pieței Braşov.

Din 7 Octomvre 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.49	Vënd.	9.51 1/2	Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Argent român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44	Ruble Rusescoi Cump.	126. 1/2	Vënd.	—
Napoleoniori. Cump.	9.50	Vënd.	9.52	Mãrci germane Cump.	58.70	Vënd.	58.85
				Lire turoescoi Cump.	10.73	Vënd.	—
				Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102 —

Confecțiuni și mărfuri moderne pentru bărbați.

Deschidere de Magazin!

Subscrisul are onóre a aduce la cunoștința P. T. public, din Braşov și jur, că **am deschis** în piața acésta **Strada Vămii Nr. 24** un

Magazin cu haine, confecțiuni și mărfuri moderne, pentru bărbați

Cunoștințele și esperința ce mi-am câștigat în bransa acésta, mă pune în plăcută poziție a satisface așteptărilor On. public.

Am numai fabricate de Viena, și garantez pentru calitatea bună și executare exactă.

Rog on. public a vizita magazinul meu și a se convinge de cele menționate.

Cu totă stima: **Moritz Schul.**

384,10—4

Specialitate în costume de copii.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decã fiecare cutiã este provédutã cu marca de apãrare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilã al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomach și pãntece, în contra cãrceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casã o rãspãndire, ce creșce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate l fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmãri pe cale judecãtorescã.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decã fiecare sticlã este provédutã cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fórté bine cunoscutã ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alinã durerile de șoldinã și reumatism și a altor urmãri de rēcãlã. Prețul unei sticle-originate plumbate 90 cr.

Apa de gurã-Salicyl a lui Moll.

(Pe basa de natron Acid-salicylicu)

La întrebuințarea giinicã, cu deosebire importantã pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigurãzã cãcãstã apã de gurã conservarea sãnãtósã și mai departe a dinților. Prețul sticlei provédute cu marca de apãrare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principãlã prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciã se efectueã giinic prin rambursã postalã.

La deposite se se cãrã anumit preparatele provédute cu iscãlitura și marca de apãrare a lui A. MOLL.

Deposite în Braşov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

ABONAMENTE

LA „GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinãtate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecã.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinãtate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, se binevoiescã a scrie adresa lãmurit și a arãta și posta ultimã.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Lucrãri de legãtorie de cãrți.

Wilhelm Haydecker

legãtor de cãrți, și lucrãtor de galanterii,
Braşov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandã Onoratului public dela oraș și dela sate

Legãtoria sa de cãrți,

ce esistã de 14 ani cu cel mai bun renume și este
mult mãritã și din nou arangiatã cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc tóte lucrãrile ce cad în sfera legãtoriei de cãrți, dela cea mai simplã carte de școlã legatã, pâna la cea mai finã legãturã de lux în piele, catifea, mãtase, pluș, pãnzã etc. esecutãnd cãt se póte de bine și de esact.

Avënd lucrãtorii de tóte specia escelent pregãtiți, acésta legãtoria de cãrți póte se esecute iute și fórté ieftin tot ce se póte cugeta mai bun în aceste lucrãri.

Lucrãri de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tóte esecutiunile posibile.

Despãrțemënt deosebit pentru legarea cãrților comerciale, protocoalelor pentru autoritãți și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acésta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipãresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legãtor de cãrți,
Strada porții Nr. 22.

87—0

Strada porții Nr. 22.